

Michal Kalina – Veřejný prostor a automobilová doprava v Praze: Kvalitativní výzkum
magistrály na území Prahy 2

Posudek vedoucího práce

Předkládaná bakalářská práce si klade za cíl prozkoumat vztah konstrukce prostoru v ulicích na Praze 2, po nichž probíhá magistrála, a života v něm. Autor provedl kvalitativní etnografický průzkum vybrané lokality sestávající z pozorování a nestrukturovaných, etnografických rozhovorů, na jehož základě si klade otázky po vztahu mezi materialitou magistrály a aktivitami, které v její blízkosti probíhají. Práce se tak pohybuje na pomezí urbanismu a společenských věd (urbánní antropologie), což představuje s ohledem na způsoby práce (výzkumu, analýz) v oblasti českého (pražského) urbanismu výhodu, protože má možnost přinést nový pohled na prostor, kterému se pražští urbanisté (například na Útvaru rozvoje hl. m. Prahy) dlouhodobě věnují.

Práce je psaná srozumitelným, čtivým (novinářským a někdy až zbytečně lakonickým) jazykem a je přehledně a logicky členěna a strukturována. V úvodu autor čtenáře seznamuje se záměry textu, poté následuje stručná historie zkoumaného prostoru včetně reflexe změn přístupu k městskému prostoru a dopravě v rámci urbanistického modernistického plánování (LeCorbusier, pražský dopravní systém, změny po roce 1989, téma humanizace magistrály) a hlavně teoretické jádro práce shrnující pro autora inspirativní zdroje zabývající se tématy veřejného prostoru (Pospěch), vztahu mezi veřejným prostorem a automobilovou dopravou, otázku života místa (Gehl) a obecněji vztahu mezi prostorem a místem. Autor zároveň představuje pro něj klíčové koncepty ne-místa (Augé) a anti-místa, relativně nového inovativního konceptu českých geografů Stanové a Růžičky.

V metodologické části autor detailně a upřímně popisuje, jak prováděl samotný výzkum a jak se vyrovnal s možnými etickými dilematy. Pak již následuje část o samotném terénu a pozorování v něm, která je rozdělena na dva hlavní oddíly – popis konkrétních prostor, kde autor prováděl výzkum, a jeho rozumění aktivitám v tomto prostoru, po kterém následuje diskuse prostorového nastavení a jeho vlivu na život místa nesená nejen autorovým rozuměním, ale postavená na neformálních rozhovorech s aktéry místního života. V této části autor propojuje svůj výzkum (interpretovaná data) s teoretickým pozadím vlastní práce, daří se mu tak vyhnout se běžné chybě diplomních prací, kdy diskuse samotného materiálu bývá odtržena od teoretické pozice autora. Autor koncepty představené v teoretické části práce používá při svém promýšlení zkoumaného prostoru a pokládá si otázku, zda magistrála na Praze 2 představuje ne-místo či anti-místo, aby na ni na základě kvalitativně získaného rozumění odpověděl jinak, než by pravděpodobně odpověděl architekt-urbanista Útvaru rozvoje hl. m. Prahy. Podle autora je lokalita místem, ve kterém se pro některé aktéry odehrává množství smysluplných aktivit, jejichž prostřednictvím dochází k propojení člověka s místem a naopak. Jde nicméně o lokalitu přizpůsobenou jedné aktivitě (jízda automobilem), což potenciál stát se místem výrazně limituje (ovšem nezabíjí jej docela).

Autor v předkládané práci podle mě bez problémů splnil nároky kladené na bakalářskou práci. Dokazuje, že ví, jak má vypadat odborný text, a je schopen takový text bez větších prohřešků a problémů napsat. Z textu (a zejména metodologické části a sebereflexivního, sebekritického závěru) je vidět, že zároveň autor ví, jak provést kvalitativní výzkum, je si vědom výzkumných úskalí, umí analyticky naložit se získanými daty a umí vystavět argument opřený o výzkum a podepřený relevantním a vhodně použitým teoretickým zázemím.

V textu neshledávám žádné vážnější nedostatky. Práce nicméně působí relativně stručným místy až lakonickým dojmem, který je však vyvážen jasností argumentu a možností aplikovatelnosti do oblasti urbanismu Prahy.

Práci pro její stručnost hodnotím na pomezí mezi jedna a dva.

V Praze, 5. 6. 2013

Petr Gibas, MSc.